

Newsletter nr. 2

Proiectul "The Other Side of the Story: Perpetrators in Change" (881684 OSSPC)

Timpul schimbării: cercetări bazate pe dovezi pentru noi abordări practice.

RAPORTUL TRANSNAȚIONAL

Acest raport este rezultatul celui de-al doilea pachet de activități (WP 2) intitulat „Timpul schimbării: cercetări bazate pe dovezi pentru noi abordări practice” din cadrul proiectului " **The Other Side of the Story: Perpetrators in Change**” co-finanțat de Uniunea Europeană.

WP2 a urmărit realizarea unei cercetări relevante, referitoare la programele de intervenție pentru agresori din țările consorțiului (Cipru, Grecia, Italia, România, Marea Britanie). Scopul este de a oferi o bază de dovezi în ceea ce privește munca specialiștilor cu agresorii pentru a îmbunătăți serviciile de sprijin oferite, pentru a realiza schimbări sistemice și pentru a integra practici noi.

Wp 2 Obiective

- Estimarea amplitudinii problemei
- Cartografierea și analiza comparativă a muncii curente a profesioniștilor cu agresorii, în țările participante
- Realizarea unei evaluări a nevoilor
- Identificarea potențialelor modalități de referire
- Recomandarea unor programe relevante pentru munca profesioniștilor cu agresorii familiali.

Această activitate a fost coordonată de Universitatea Bournemouth, Marea Britanie.

Fiecare țară implicată a elaborat un raport național care va fi publicat pe website-ul proiectului, www.osspc.eu.

INTRODUCERE

Violența domestică și abuzul asupra femeilor/ fetelor sunt larg răspândite, iar izbucnirea pandemiei COVID-19 a provocat, la nivel mondial, o creștere a numărului de cazuri (UN Women, 2020). În plus, s-a observat o intensificare a încercării victimelor violenței domestice, dar și a agresorilor familiari de accesare a unor servicii de suport.

De exemplu, raportul asupra violenței domestice în Cipru evidențiază o creștere a incidenței acestora cu 40%, iar în Marea Britanie s-a constatat că „incidentele devin mai complexe și mai grave, cu un nivel mai ridicat de violență fizică și de control coercitiv” (Comisia pentru afaceri interne, 2020, p. 4).

Cu toate că Organizația Națiunilor Unite și Consiliul Europei au adoptat măsuri de combatere a violenței de gen, sunt necesare mai multe măsuri în acest sens (Parlamentul European, 2011).

Semnata de toate țările partenere, **Convenția de la Istanbul (2011)** oferă un cadru cuprinzător pentru combaterea violenței de gen împotriva femeilor. Aceasta prezintă o serie de fapte penale și subliniază necesitatea reabilitării agresorilor familiari.

Prin urmare, problemele generate de violența domestică sunt larg răspândite și în creștere. Deși a avut loc o anumită recunoaștere a dificultăților și a măsurilor ce trebuie luate, este necesar efort suplimentar în aceste direcții.

METODOLOGIE

În toate țările consorțiului, cercetarea a implicat:

- Organizarea de **focus grupuri cu profesioniști** care lucrează în domeniul violenței domestice (fie cu supraviețuitoare, fie cu agresori familiali). Discuțiile au luat în considerare 3 studii de caz, prezentând potențiale scenarii ce implică violența domestică și abuzul, urmate de întrebări care au analizat cele mai bune practici actuale, provocările și lacunele în materie de furnizare a serviciilor de suport pentru victime și pentru agresorii familiali.
- Completarea unor **chestionare online de către supraviețuitoarele violenței domestice** pentru ca acestea să-și poată înțelege experiențele, accentul fiind pus pe oferirea de sprijin agresorilor.
- Realizarea de **interviuri cu agresori** care au accesat programe de sprijin de grup. Scopul acestora a fost ca agresorii să își înțeleagă experiențele și să discute despre serviciile suplimentare care consideră că i-ar ajuta.

Eșantionul general este prezentat în tabelul 1 de mai jos:

Țară	Nr. de chestionare	Nr. de interviuri	Nr. focus grupuri	Nr. participanți la focus grupuri
Cipru	19	3	2	10
Grecia	20	3	3	49
Italia	8	5	5	45
România	24	5	3	33
Marea Britanie	24	2	7	36
Total	95	18	20	173

Datele calitative au fost codificate tematic în funcție de temele dominante. Datele cantitative au utilizat statistici pentru a rezuma tiparele.

CONSTATĂRI

Unele țări au legislație specifică care impune agresorilor participarea la programe de sprijin, în timp ce în altele, aceasta e voluntară. Totuși, toate rapoartele naționale elaborate în cadrul proiectului au subliniat **lipsa generală de furnizare a serviciilor de sprijin pentru agresori și finanțarea limitată a programelor destinate acestora.**

În țările consoțiului **programele coordonate de prevenire sunt limitate**, însă toate își doresc dezvoltarea acestora. Chiar și acolo unde există astfel de servicii, expertiza este limitată, disponibilitatea acestora depinzând de regiunea geografică. Agresorii au subliniat **existența unor obstacole suplimentare în accesarea programelor de sprijin**, inclusiv a unui **nivel redus de conștientizare referitoare la serviciile disponibile**, a existenței unor liste lungi de așteptare sau a perioadei de desfășurare a unor cursuri în timpul zilei- atunci când ei lucrează. Un alt obstacol este **conotația negativă asociată cu termenul de „agresor”** care amplifică sentimentele deja existente de vinovăție, remușcare, jenă și rușine ale acestora. Deși mulți participanți au fost la început temători în ceea ce privește programele destinate lor, mulți alții s-au simțit încurajați odată ajunși acolo și nu s-au simțit judecați.

Majoritatea victimelor care au răspuns la chestionare au avut experiențe similare. Jumătate dintre acestea nu s-au gândit să apeleze la ajutor timp de cinci /sau mai mulți ani iar atunci când au făcut-o, tulburător, dezvăluirile acestora au evidențiat existența unor ipoteze patriarhale și tradiționale de gen. Multe dintre victime consideră că nu li s-au oferit serviciile necesare atunci când aveau nevoie de ele. Cu toate acestea, unele victime au subliniat beneficiile ce reies din faptul că sunt ascultate și crezute, alături de sprijinul practic care li s-a oferit. Atunci când victimele au fost întrebate ce cred despre intervențiile pentru agresori, jumătate au menționat că agresorul se poate schimba, totuși ceea ce așteptau acestea, ar fi fost un răspuns eficient al sistemului de justiție.

CONSTATĂRI

Agresorii au fost adesea descriși ca având credințe tradiționale, „culturale” sau patriarhale. Prin urmare, evenimente din viață precum pierderea locului de muncă sau a locuinței, le puteau amenința masculinitatea, ducând la frustrare și la episoade repetate de violență. Unii nu considerau această violență ca fiind inadecvată sau minimizau efectele acesteia asupra altora, referindu-se la astfel de incidente ca fiind „neimportante” sau subliniind faptul ca abuzul nu a fost fizic. Unii agresori transferau în mod conștient vina asupra altora– acuzându-i pe alții, pentru a nu fi nevoiți să își asume responsabilitatea propriilor acțiuni.

Au fost prezentate și alte mijloace de externalizare- menționarea propriilor experiențe abuzive din copilărie care ar fi putut determina internalizarea comportamentului abuziv, considerându-l ca fiind „normal” sau i-ar fi putut determina să devină abuzivi pentru a-și reafirma propriul control.

Mulți agresori au menționat, de asemenea, stresul, furia, alcoolul și provocarea lor de către victimă, ca determinanți ai comportamentului lor abuziv.

Beneficiile programelor destinate agresorilor au fost puternic susținute de aceștia, inclusiv prin recunoașterea comportamentului lor inadecvat și a impactului pe care acesta îl poate avea asupra celorlalți (de ex. frica) și asupra lor (de ex. pierderea accesului la copiii lor). Majoritatea agresorilor au menționat beneficiile învățării unor noi tehnici pentru contracararea furiei sau pentru o exprimare constructivă a emoțiilor. Aceștia au reflectat asupra modului în care noile tehnici învățate au adus beneficii și efecte pozitive relațiilor lor curente.

Atât agresorii cât și profesioniștii au subliniat necesitatea unei conștientizări timpurii a nevoilor din partea tuturor instituțiilor din domeniu. Este evident faptul că sistemului medical îi este greu să recunoască nevoia de suport în domeniul violenței domestice. În mod similar, dispozițiile punitive (precum interzicerea întâlnirilor agresorilor cu copiii lor) pot fi contraproductive, creând presiuni suplimentare (de ex. pierderea locuinței, stresul sau singurătatea), care ar putea duce la recidiva agresorilor.

CONSTATĂRI

Cu toate că resursele sunt insuficiente, multe organizații trebuie lăudate pentru munca de pionierat proactivă pe care o susțin. **Pentru ca programele adresate agresorilor să aibă succes, acestea trebuie să fie răspândite, să li se aloce resurse suficiente și să fie integrate în servicii comunitare și în servicii de sprijin.** Acestea trebuie să ofere o abordare holistică, adaptată întregii familii. Aceste programe se bazează pe motivarea agresorilor și pe dorința lor de a-și schimba comportamentul și de a accepta responsabilitatea faptelor lor. A fost identificată și **nevoia creșterii gradului de conștientizare asupra faptului că abuzul de orice tip este inacceptabil.**

LACUNE ȘI NEVOI

➤ ABORDARE PRIN RĂSPUNS COMUNITAR COORDONAT

Un aspect al furnizării serviciilor de sprijin în domeniul violenței domestice și abuzului care a fost menționat ca fiind important de către toate țările partenere a fost necesitatea oferirii unui răspuns comunitar coordonat, care să integreze toate sectoarele (Shepard & Pence, 1999), așa cum este subliniat în Fig. 1. Deși acest aspect a fost evidențiat prin Convenția de la Istanbul ca fiind imperativ, este clar că nu este funcțional, pe scară largă. Principalele lacune și provocări identificate au fost lipsa pregătirii adecvate a profesioniștilor, supraîncărcarea, absența cercetărilor, statisticilor și a practicilor restaurative.

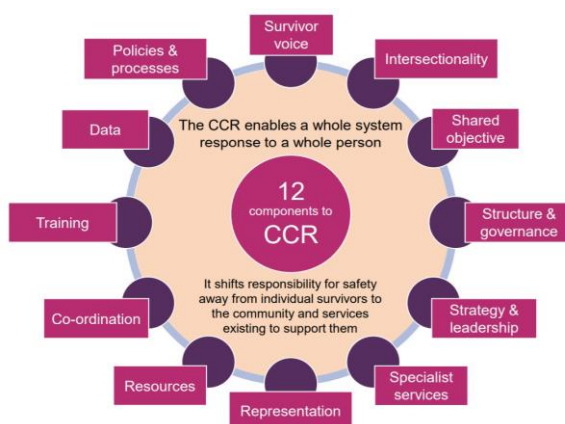

Fig. 1 (Standing Together Against Domestic Violence, 2020, p. 12).

➤ RESURSE

Au existat adesea probleme în ceea ce privește finanțarea serviciilor de sprijin pentru agresori, generând lipsa de coerență în furnizarea acestora (în special în zonele rurale). Se recomandă insistent să fie alocate resurse suplimentare semnificative programelor de sprijin pentru agresori în toate țările participante.

➤ SERVICII MEDICALE

Dacă luăm în considerare contextul multor agresori, care implică abuz de droguri/alcool, probleme de sănătate mintală și traume din copilărie, este evidentă nevoia integrării serviciilor medicale în intervenție. Nevoia de a trata întâi dependențele poate cauza întâzieri în intervenție. În plus, a fost menționată și starea de sănătate vulnerabilă a victimelor care au dezvăluit medicilor situația lor, primind doar consiliere de cuplu/antidepresive sau lipsa unor servicii suficient de motivante pentru agresori pentru a-i menține în programe. Acestea au subliniat necesitatea instruirii unor specialiști (cum ar fi IRIS (<https://irisi.org>)).

➤ INSTRUIRE COMUNITARĂ

Alături de specialiști, este esențial să existe profesioniști instruiți în întreaga comunitate (profesori/educatori, medici, preoți, poliție, asistență socială) pentru detectarea semnelor violenței, referirea cazurilor de violență domestică și gestionarea preliminară a riscurilor. Până acum a existat inconsecvență în acest sens, lipsind evaluarea și asigurarea calității muncii. Marea Britanie folosește instanțe specializate în materie de violență domestică (SDVC), iar Cipru a recomandat în cadrul raportului național instruirea periodică a judecătorilor și procurorilor cu privire la drepturile și nevoile victimelor, metodele de comunicare și de interogare. A fost sugerată crearea unui registru de profesioniști calificați.

➤ PROMOVARE: Creșterea conștientizării cu privire la programele adresate agresorilor

Este nevoie de campanii publicitare care să-i îndemne pe tineri să dezvolte relații sănătoase și să promoveze faptul că atitudinile patriarhale încetățenite sunt bariere în solicitarea de ajutor

atât pentru victime, cât și pentru agresori. Este nevoie să se conștientizeze faptul că abuzul nu este mai puțin grav dacă nu este fizic.

➤ STIGMATIZAREA AGRESORILOR

Rapoartele naționale din Marea Britanie și din Italia au evidențiat un disconfort față de stereotipurile negative și de etichetare asociate cu termenul „agresor”, care ar putea determina oamenii să nu acceseze servicii de sprijin. În Italia, sprijinul este prezentat sub forma „consilierii”. Apare astfel dilema ideologică dacă limbajul ar trebui să fie ajustat pentru a încuraja implicarea agresorilor sau dacă acest lucru ar împiedica responsabilizarea acestora.

CONCLUZII:

Există domenii cheie tematice clare, care au impact asupra accesului și asupra furnizării unor servicii agresorilor familiari. Acestea sunt legate de necesitatea oferirii unui răspuns comunitar coordonat, incluzând modalități coerente de referire, finanțare adecvată și promovarea acestora, pentru a ajuta victimele și agresorii să recunoască abuzul, într-un mod care reduce stigmatul, dar care îi responsabilizează pe agresori. Deși aceste dispoziții sunt esențiale în Convenția de la Istanbul, implementarea acestora se lasă așteptată. Educarea comunității în acest sens este esențială, precum și accesul la servicii de suport. În cele din urmă, cercetarea realizată prin proiect a evidențiat o cantitate semnificativă de bune practici în țările partenere și a dovedit că furnizarea eficientă de servicii pentru agresori familiari poate duce la schimbarea comportamentului acestora, la reducerea suferinței cauzate dar și la construirea unui viitor mai bun.

”Conținutul prezentului newsletter reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorilor. Comisia Europeană nu este responsabilă pentru modul în care va fi folosit conținutul informației”.

Acest newsletter a fost finanțat prin Programul Uniunii Europene Rights, Equality and Citizenship (2014-2020)

